

lem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) fremsatte, om i saa stort Maal som muligt at lade Arbejde, ogsaa Statsarbejde, udføre her i Landet. Om vi kunne bygge Lokomotiver, om Staten med Fordel i større Maalestok kan lade Lokomotiver bygge her i Landet, ved jeg ikke. Jeg tror det i øvrigt, thi vort Banenet vokser saa betydeligt Aar for Aar, saa at der ganske sikkert vil kunne komme tilstrækkelig Konkurrence op ogsaa her i Landet til at hindre, at det bliver alt for dyrt for Staten. Selv om man ikke vil gaa saa vidt som i Sverige, hvor de have et endnu større Banenet, og hvor, saa vidt mig bekendt, alle Lokomotiver skulle bygges i selve Sverige, kan det nok være værdt at forsøge noget i den Retning, det ærede Medlem nævtede. Jeg vil da haabe, at han ogsaa i det hele vil lade denne Betragtning være gældende for sig overalt, hvor den virkelig kan betyde noget, og at han, naar vi komme til Behandlingen af Toldloven, ogsaa vil se paa dette Spørgsmaal paa samme Maade som Svenskerne, saa vil jeg sætte særlig Pris paa hans Udtalelser.

I øvrigt har jeg anmodet om Ordet for ganske kort at anbefale et lille Forslag, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) og det ærede Medlem for Fredensborg (Johan Knudsen) sammen med mig have stillet om, at „Ministeren bemyndiges til — uden at søge en Forhøjelse af Bevillingen — at forcere Arbejdet paa saadanne under dette Afsnit nævnte offentlige Arbejder, hvis Fuldendelse ikke er forudsat tilendebragt i indeværende Finansaar, ifald Ministeren skønner, at Arbejdsløsheden antager et saadant Omfang, at det offentlige Hjælp er ønskelig.“ Den Betragtning, som ligger til Grund for dette Forslag, er ganske simpelt den, at det kan være naturligt, sundt og forsvarligt, at Staten søger at forcere Arbejdet i de Tider, som ellers ere arbejdstomme, og mindske det i de arbejdsfyldte Tider, medens vi nu beregne en vis Sum til saadanne Arbejder, lad os sige 2—3—4 Mill. Kr. aarlig, enten det er et arbejdsrigt eller arbejdsfattigt Aar, der forestaar. Fra vor Nationaløkonomi vide vi nemlig, at der i det økonomiske Liv er en Bølgebevægelse, saaledes at det stiger i nogle Aar for at naa en Kulmination, hvorefter det daler i nogle Aar, kommer ned i en Bølgedal, og saa stiger igen. Et absolut ensartet Interval mellem Bølgebjergene er der selvfølgelig ikke, men man kan dog nogenlunde regne med, at der er saadan noget som en 6—8 Aar imellem.

Efter Oplysninger, der foreligge fra København, udgjorde de arbejdsløses Tal, naar man regner Gennemsnittet af Aarets Maaneder, i 1902 omkring 8,000 for saa i 1903, 1904 og 1905 at holde sig noget over 5,000 og i 1906 at gaa ned til 2,750. For 1907 foreligger der ikke Oplysning, men at Tallet er steget fra 1906, er ganske utvivlsomt, og hvad der er aldeles utvivlsomt, er, at det vil stige ganske betydeligt i 1908 og vel mere endnu i Aaret derefter. Der er da rigtig god Anledning til at hjælpe herpaa ved at forcere større Statsarbejder noget mere i de kommende Aar, og det er tillige noget, som kan have en anden Fordel. I arbejdsfyldte Tider, hvor der baade er rigeligt privat Arbejde og Statsarbejde, strømmer Befolkningen i stort Maal til vedkommende By — jeg tænker her ikke mindst paa København — for saa at skabe Arbejdsløshed i de næste Aar. Hvis Staten noget forøgede Arbejdet i de Aar, hvor den private Virksomhed er formindsket, og derimod ganske naturligt mindskede det i de Aar, som ere arbejdsfyldte, vilde man bidrage til en større Stabilitet, som ogsaa har sin Fordel for Kommunerne. Det er i Virkeligheden slet ikke noget Offer for Statskassen, tværtimod vil det kunne forenes med god Økonomi at gaa til noget saadant, og fremfor alt vil det være den sundeste og naturligste Vej, ad hvilken Staten kan hjælpe mange over de vanskelige Aar, som rimeligvis ligge for. Hermed skal jeg anbefale Forslaget paa det bedste.

Wilmann: Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) omtalte det Samraad, der har været om at faa et tidligt Morgentog paa Frederikssundbanen fra Ballerup til København. Det glæder mig overordentligt, at denne Sag har været fremme i Udvalget, og ikke mindre, at den højtærede Minister — saaledes forstod jeg det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds — havde stillet sig velvilligt til Sagen. Jeg vil benytte Lejligheden til at anbefale Sagen, og jeg vil gøre mit til, at dette Morgentog kan blive indført, det vil sikkert være overordentlig heldigt. Jeg antager ikke, at det i og for sig havde været nødvendigt for mig at anbefale det til Ministerens Velvillie, jeg haaber, at vi havde faaet det alligevel. Naar jeg tager Ordet, er det, for at man ikke skal sige: „Naar den lokale Repræsentant ikke anbefaler det mundtligt, mon de saa virkelig sætte saa stor Pris paa det?“